

YTTRANDE

Ola Jacobson
Verksamhetsstrateg och internationell sekreterare
040-675 37 35
Ola.Jacobson@skane.se

Datum 2017-05-09
Dnr 1701214

1 (4)

Remiss. Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop - framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen (Ds 2017:8)

Region Skåne vill inledningsvis tacka för möjligheten att yttra sig över departementsskrivelsen *Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen*.

Sedan införandet av kultursamverkansmodellen har den kulturpolitiska dialogen intensifierats och fått större utrymme. Detta har bland annat lett till att kultur har fått större utrymme och uppmärksamhet även inom andra politikområden, vilket till exempel satt mycket tydliga avtryck i de regionala utvecklingsstrategierna.

På regional nivå har relationerna stärkts i och med att den kulturpolitiska samverkan med kommunerna och samrådet med kulturlivets aktörer fått tydliga strukturer och syften. Även samverkan på interkommunal och interregional nivå har stärkts så att de samlade resurserna mer och mer har kunnat riktas mot gemensamma mål.

Region Skåne vill gärna bidra till att kultursamverkansmodellen utvecklas så att dess fulla potential kan utnyttjas och resurserna används optimalt i arbetet med att nå de nationella kulturpolitiska målen samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Det är därför glädjande att det i departementsskrivelsen under avsnitt 2.1 lyfts fram som en bärande utgångspunkt att en väl fungerande samverkan mellan stat, region och kommuner bidrar till att de offentliga resurserna och kompetenserna inom kulturområdet kan användas på bästa sätt. Region Skåne uppskattar särskilt att den kulturpolitiska dialogen mellan statlig och regional nivå har

uppgaderats under innevarande mandatperiod och att dessa möten är dialogorienterade och konstruktiva.

Region Skånes synpunkter

Region Skåne tillstyrker förslaget att ta bort konst- och kulturfrämjande verksamhet som eget område i kultursamverkansmodellen och istället inkludera det inom respektive verksamhetsområde. Detta är i praktiken redan gjort i många regionala kulturplaner i landet.

Region Skåne tillstyrker även förslaget att införa bild- och formområdet som nytt verksamhetsområde inom kultursamverkansmodellen. Det är dock en viktig princip att nya verksamhetsområden åtföljs av nya ekonomiska medel.

Region Skåne delar bilden av att det är viktigt med både nationell och regional samverkan på biblioteksområdet, men delar inte synpunkten att detta skulle motverkas av en decentraliserad medelsfördelning. Tvärtom är ju själva syftet med kultursamverkansmodellen ökad samverkan utifrån de nationella målen och de regionala prioriteringarna. Region Skåne välkomnar nya medel för litteratur- och läsfrämjande insatser inom ramen för kultursamverkansmodellen, men bedömer att medelsökningen får marginell effekt med den summa som föreslås.

Region Skåne delar bedömningen att filmområdets roll och utveckling i kultursamverkansmodellen bör utvärderas. En ökad politisk samverkan mellan statlig och regional nivå är helt nödvändig, bland annat eftersom regionerna är stora medfinansierare av svensk film. Det är dock oklart i departementsskrivelsen vad som ska uppnås.

Region Skåne ser ett stort behov av ökad dialog kring de utvecklingsmedel som fördelas av staten. Kultursamverkansmodellen hade vunnit på att regionerna får större inflytande över vilka utvecklingsområden de statliga utvecklingsinsatserna ska gå till. Det är när samverkan mellan statlig, regional och kommunal nivå leder till gemensamma prioriteringar som kultursamverkansmodellen kan nå sin fulla potential. Det är också viktigt att även statliga utvecklingsmedel baseras på regionala utmaningar, vilka kan se olika ut i olika regioner.

Region Skåne tillstyrker att förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Det är viktigt att alla kommuner och regioner/landsting ingår i kultursamverkansmodellen. En aspekt är vem som fördelar de statliga medlen till regional kulturverksamhet, men ännu viktigare är att alla kommuner och regioner/landsting formellt ingår i den politiska samverkan som modellen innebär. De regionala kulturplanerna och processerna kring dem har stor betydelse för det ökade kulturpolitiska engagemang och inflytande som

utvecklats i kommuner och regioner/landsting sedan kultursamverkansmodellen infördes. De ligger också till grund för kulturens ökade närvaro i de regionala utvecklingsstrategierna och det utvecklade samspelet med andra politikområden.

Alla kommuner, oavsett storlek, intar ett kommunalt perspektiv i utvecklingsarbetet. Kunskapen om utmaningar och möjligheter ur ett regionalt perspektiv har regioner och landsting. Varken små eller stora kommuner kan förväntas ha kunskap om hur de statliga medlen kan samspela med regionala och kommunala medel i resten av regionen. Den kulturpolitiska dialogen med regional nivå – som ju fördelar både statliga och regionala medel till institutionerna – har aldrig varit så formaliserad, tydlig och kontinuerlig som nu. Både små och stora kommuner har fått ökat inflytande avseende de regionala prioriteringarna och fördelningen av statliga medel till regional kulturverksamhet tack vare kultursamverkansmodellen och den årliga formaliserade dialogen som modellen innebär.

Departementsskrivelsen pekar på förändringar för ”att skapa ett enhetligt system för statens bidrag till regional kulturverksamhet” och då vore det mycket olyckligt om ”storstadskommunerna” inte ingår i modellen på samma villkor som övriga kommuner. Kultursamverkansmodellen syftar till ökat samspel och om de större städerna inte ingår i dialogen på samma villkor som övriga kommuner, kan det leda till en försvagad vilja att samverka – både kommunerna emellan och mellan regional och kommunal nivå – och modellen havererar. I vilken kommun organisationen som får statlig finansiering är placerad är egentligen ointressant, det är hur pengarna samspelar och stärker hela regionen som är centralt för att vi ska nå de nationella målen och en offentligt finansierad kultur för alla.

Region Skåne delar synpunkten att tydliga metoder och syften med samrådet med det civila samhällets aktörer är viktigt. I Skåne fungerar detta utmärkt och det finns väl utarbetade dialogformer med representanter för det civila samhället. Bland annat finns det en *Överenskommelse om samverkan mellan Region Skåne och idéburen sektor i Skåne* som fungerar som plattform även för delar av samrådet kring den regionala kulturplanen. Region Skåne bidrar gärna med modeller och goda exempel för hur dialog med det civila samhället kan utformas. När det gäller samrådet med de professionella kulturaktörerna har Region Skåne sedan länge en kontinuerlig dialog direkt med dem. Syftet och formerna för detta är tydliggjorda i den regionala kulturplanen. Även dialogen med företrädare för de nationella minoriteterna har börjat hitta sina former och det finns särskilda regionala bidrag att söka för nationella minoriteters kulturverksamhet.

Region Skåne tillstyrker att dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska

prioriteringar. Att även dialogen på tjänstemannanivå med såväl departement som med samverkansrådet ingår i denna formalisering är önskvärt. Samordningen på statlig nivå behöver dock förbättras – mellan ministrar, departement och myndigheter inom olika politikområden. Förutom att det skulle stärka kultursamverkansmodellen skulle det även stärka utvecklingsarbetet med de aspektpolitiska frågorna som kultur och hälsa, kulturella och kreativa näringar, kultur och hållbar utveckling, gestaltad livsmiljö, etc.

Region Skåne tillstyrker också förslaget om att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras. Ambitionen att göra en relevant och användbar uppföljning med minimal administrativ börda för berörda aktörer är lovvärd. I det sammanhanget är det också bra att fundera på hur man kan hålla isär uppföljningen av de kulturpolitiska målen och statistik på verksamhetsnivå. Till exempel kan kulturvaneundersökningar ibland säga mer om den kulturpolitiska måluppfyllelsen än vad summan av regionala kulturverksamheternas redovisning ger.

En fråga som inte berörs i departementsskrivelsen är Kulturrådets bidrag till det fria kulturlivet. Region Skåne menar att det skulle stärka kultursamverkansmodellen och villkoren för konstnärligt skapande om även dessa medel ingick i kultursamverkansmodellen. Om inte annat behöver dialogen om denna medelsfördelning öka mellan statlig och regional nivå.

Maria Ward
Ordförande

Gitte Grönfeld Wille
Kulturchef